

Asia: VN/27731/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä EU:n muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen muodostavien säädösten täytäntöönpanemiseksi

Ei lausuttavaa

Ei lausuttavaa -toteaminen

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää mahdollisuudesta lausua esitysluonnoksesta EU:n muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen muodostavien säädösten täytäntöönpanosta. EK:n tehtävänä on edustaa jäseniään elinkeino- ja työmarkkinapoliittisissa asioissa sekä yhteiskunnallisessa päätöksenteossa. EK ei ota kantaa kansainvälisen suojelun hakemismenettelyihin, myöntämisedellytyksiin tai muutoksenhakuun eikä rajamenettelyihin.

Seulonta

Yleiset huomiot seulontamenettelystä

-

Viranomaiset ja tehtävienjako viranomaisten välillä

-

Seulontaviranomaisten toimivaltuudet

-

Seulottavan henkilön läsnäolo seulonnassa

-

Riippumaton perusoikeuksien seurantamekanismi seulontaan ja rajamenettelyyn

-

Henkilötietojen käsittely

-

Eurodac-järjestelmä

Eurodac- järjestelmää koskevat muutokset

-

Kansainvälistä suojelua koskevat menettelyt

Yleiset huomiot menettelyistä

Esitysluonnoksessa ehdotetaan luovuttavaksi työ- ja koulutustoiminnasta vastaanottokeskuksissa. Koulutustoiminnan korvaksi kansainvälistä suojelua hakevan ja tilapäistä suojelua saavan osallistuminen vastaanottokeskuksen järjestämälle kurssille, jolla annettaisiin tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta.

Myönteisen päätöksen ensivaiheessa saavilla turvapaikkahakemuksen käsittelyaika kestää noin 6–8 kuukautta. Kielteisen päätöksen saaneilla ja siitä valittavilla kokonaiskäsittelyaika on noin 25–28 kuukautta. Kansainvälistä suojelua hakevien työllistymismahdollisuudet avoimille työmarkkinoille ovat hyvin vähäiset, ja vuonna 2024 voimaan tulleen ns. kaistanvaihtokiellon myötä siirtyminen työntekijäksi on vaikeutunut huomattavasti. Työtoiminta on nykyisellään rajattu toimintaan vastaanottokeskuksessa ja se on lähinnä muodostunut keskuksen tilojen siivoamisesta. Turvapaikanhakijoiden toimintakyvyn ylläpitämiseksi olisi perustellumpaa mahdollistaa nykyistä laajempi työtoiminta vastaanottokeskuksessa ja sen ulkopuolella kuin luopua siitä kokonaan.

Menettelyn alkuvaiheet

-

Maksuton oikeudellinen neuvonta / oikeusapu hallintomenettelyssä

-

Poikkeukset oikeuteen oleskella Suomen alueella hakemuksen tutkinnan ajan

-

Turvalliset maat

-

Muutoksenhaku (valitusajat, valituskiellot ja tuomioistuinten määräajat)

-

Euroopan unionin kansalaisten kansainvälisen suojelun hakemukset

-

Turvapaikanhakijoiden työnteko-oikeus

Turvapaikanhakijoiden työnteko-oikeutta koskeva muutos

Esitysluonnoksessa ehdotetaan rajattavaksi kansainvälistä suojelua hakevan oikeutta tehdä ansiotyötä. Jatkossa työnteko-oikeuden saisi kuuden kuukauden kuluttua kansainvälisen suojelun hakemuksen rekisteröinnistä, vaikka hakija pystyisi todistamaan henkilöllisyytensä luotettavasti. EK ei tue muutosesitystä. Se ei palvele hakijan eikä Suomen etuja. Kansainvälistä suojelua hakevien työllistymismahdollisuudet Suomessa ovat lähtökohtaisesti pienet. Lyhyetkin työjaksot parantavat mahdollisuuksia työllistyä uudelleen. Hakijan ansiotulot myös vähentävät vastaanottojärjestelmälle aiheutuvia kustannuksia.

Pitkään oleskelleiden direktiivin muutos

Pitkään oleskelleiden direktiivin muutos

-

Vastaanotto

Yleiset huomiot liittyen vastaanottoon

-

Vastaanottopalvelujen saaja ja kesto

-

Vastaanottopalvelut (tunnistautuminen, vastaanottoraha, tilapäistä suojelua hakevien terveydenhuolto, vastaanottopalveluista perittävien maksujen takautuva perintä)

-

Vastaanottopalvelujen rajoittaminen ja peruuttaminen (alennettu vastaanottoraha, vastaanottopalvelujen peruuttaminen)

-

Liikkumisvapauden rajoittaminen (maantieteellinen kohdentaminen, liikkumisvapauden rajoittaminen)

-

Ehdotuksen vaikutukset ihmiskaupan uhreihin

-

Ilman huoltajaa olevien lasten edustajajärjestelmä

Edustajajärjestelmään ehdotetut muutokset, vastaanottolaki

-

Edustajajärjestelmään ehdotetut muutokset, kotoutumislaki

-

Terveydenhuoltolaki

Terveydenhuoltolakiin ehdotettu muutos

-

Muut muutokset

Sellaiset muita muutoksia koskevat huomiot, jotka eivät liity edellä esitettyihin teemoihin

-

Esitystä koskevat muut huomiot

Koko esitystä koskevat yleiset huomiot

-

Räsänen Mikko
Elinkeinoelämän keskusliitto EK